

1 Pita

Olo Iyoswo Simo'mjo loso Saimoun Pita Mti'mokumentisofoho.

Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto simentiso sohonta soswo *teti-tili* (33) nto uyakolo'mentisopolikeno olo iyoswo simo'mjo loso Saimoun Pita mti'mokumentisofoho. Pita kakoe angoo Mpetisaita humanto inaniku syoho imojo hweho. Tifi kako Jisasiye inomokomoyo imo'nimentisofoho. Pita olo iyoswo hiloso a'amu Jisasimo iningkunyoso hofikoe angopo uliko'mantifi hwaho engo Pountos, Ngkolesiya, Kapotousiya, Esiya, Mpitiniya, oso'mmeemne'no mti'mokumentisofoho. Hwapingo olo iyoswo mti'mokiyoso olenoho. Yo'mayo tango nihu'no toho pa'nyo oso a'amu homo somo uma'monto yahoningki Pita nakwo simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyihwasi Anituye songo ne'no humayo so'no wohontohumano. Hofikimo Pita ose ulimonto mti'mokumentisofoho. Olo Pitafe iyoswo ko hiloso Sailas umti'mokiyimentisotikeno. Sailas Pitafe Ngkilik hungkunoso ito'no mihwajonto mti'mokumentisotikeno. Olo iyoswo loso Pita angoo Loum humanto mti'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofu lihwasu tifi uningkohwano.

---

1 ¹Ngko Pita'ni Jisas Kilaisiye hungkuno liku'mofo (*apousel*) syoho'njo hwo'nyoho. Sekwo a'amu Anitu sehwasopo'mentiso soku sekwo sekwoe pone hwapingo sopo nuliko'mantifi hwaho Pountosi'nji Ngkolesiya'nji Kapotousiya'nji Esiya'nji Mpitiniya osopmmeemne'no humpo'mentohoho sokune'no olo iyoswo loso semti'mokiyalokweno. ²Anitu kako sekune'no huno syasyefisyonto kako sekumo kakoe a'amu ne imo'nyo'ne sehwasopo'mentiso kuyoho. Oso'no sekwoe simeho mo'mo Anituye Towahuno Wopingo sohwo kako syoho yalofoho. Osopo nohumanto kako Jisas Kilaisiye hungkunomo sekwo tifi nto'no iningkafitne so'no kako sekwoe honingkano wonyo somo

wae yasemofone syoho iwo'ningkisofoho. Jisas Kilais kakoe honiyo sekumne'no usihuma'mentiso so'no sekwoe wonyoso wae yaofahoningki sekwo a'amu songo pa'nyo kiho'maso kuyoho. Anitu sekune'no simeho wopingo umo'nyo so'nji kakoe hitoho engo so'nji sekumo engo weesemofono.

Nakwo songo ne'no humayo'neso ahwomomo nehontohumaho.

³Anitu kako nakune'no hitoho engo ulofahoningki kakoe hwomu Jisas Kilais nakwoe wonyo'ne poyo pe'nyo'ne uhwatimentisofoho. Jisas nope'ningkahoningki Anitu kako apa'no songo ulika'mentiso so'no nakwo kakoe a'amu ne imo'nontani olohonta nakwoe yahino songo'nji humalohwone hn'nwi kako asomo netimayo'ne hontohumalohwono. Oso'no nakwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kilaisiye kaningkwohwo Anitu osohumo isamoyoka ulihwasi kakoe yofe woho'nomano. ⁴Yo'mayo wopingo nakwo Anituye a'amu ne hn'nwi maneso Anitu kako ahwomomo ho'nahumentisoso weho. Oso yo'mayo wopingo ahwomomjo wojo hiso wonyo mmo'nonehoho. O'o, ne'no nowentihwonefoho. Anitu kako oso hiso nto'no esyohumanto nakune'no ahwomomo motohontonemokosyohumaho. ⁵Sekwo Anitumne'no huno ne'no syafisyontifi simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkohoho so'no Anitu kakoe yokumpohn'nyo'nji hofiyo semokosyohumentaningkuhwosi sekwo yo'mayo wopingoso womantifeho. Sikuno moi'wo imo'noso sohonta Jisas nakumo asomo netimayo'ne poso sohonta yo'mayo wopingo nakumne'no nto'no esyohumasoso utihwa'nyopo i'mofapihwoso'no uhwonantanoho.

⁶Sekwo Anitu yo'mayo wopingo sejapone so'no huno syafisyikuji simonyo fiyimno. I oso'no olohonta yo'mayo tango se'mayo so'no sekwo iyoho seningkuhwoloho. O'o, yo'mayo wopingo sekwo tifi no'mo mapitne so'no sekwo huno syafisyikuji simeho wopingo'nji fesyohumamno. ⁷Anitu kako ole syofisyalofoho. Yo'mayo tango u'masoso hofiko ngkine'no simeho hi'ntnnono ntopalokwofoso yokumpohn'nyo uto'monnoho. Anitu kako ose syofisyalofoho. Oso pa'nyoso a'amu ahwomo yokino mti'mokuwo'ningkohoho sohwa hofiko ahwomo yokinoso toho engo sopo iloho yontifi yo'mayo hintalinyoso moi'wo imo'ningkahoningki ahwomo yokino ne'nohinoso lifawowo'ningkisofoho. Oso ahwomo yokinoso sekwoe simeho hi'ntnnono Anitumo uyalokwofo somo muyakolofonehoho. O'o, oso ahwomo yokinoso wonyo imo'ningkuhwoso'no sekwoe simeho hi'ntnnonohino uyoso ne'no nowentihwonefoho. Yo'mayo tango se'masoso sekwoe simeho hi'ntnnono uyoso yokumpohn'nyo imo'ningkuhwoso'no ne'no nowentihwonefoho. Oseso Jisas Kilais utihwa'nyopo pihwoso'no sekwo simeho hi'ntnnono uyalokwofo so'no sekwoe yofe engo nomafikuji Kilaisiye yokumpohn'nyo so'nji nomafikuji ne'no nohumantokutnnefoho. ⁸Sekwo Kilaisimo

muhwonyo'njo ko yontifi kakine'no sekwo simeho umentohofofoho. I olohonta sekwo kakimo muhwonyo'njo yontifi kakine'no huno ne'no syafisyontifi simonyo yalokwofo. Oso simonyo iyo hiso yo'mayo hwahoponjo somne'no simonyo iwo'ningkohofoho somo hwofilo'nnyofoho. U a'amu hofiko oso simonyo iyo homo somne'no huno muyoso hofikoe huno nto'no ehohosasiyo'neso nakwo pipi ufo'manehwono. O'o, awonoho. ⁹I hwapingoso nakwo Anitumo simeho hi'ntnnono uyalokuhwone so'no Anitu kako nakwoe huyo'mangoso songo imokalofoho. Huyo'mango songo hiso Anitu'nji ne'no humayo'nefoho.

¹⁰Oso wopingo Anitu nelohofalokunjo so'no hohonta a'amu Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwa hofiko hungkuno hiso ifalifaliyo mti'mokontifi hwapingo ne so'no wejokwojosyano lontifi syoho engo ko imentohofoso hofiko hwapingo ne so'no huno mosyafihu'mmentohofofoho. ¹¹Kilaisiye Towahuno osohwo kako hofikoe simeho mom'mo nohumanto hofikimo ulimento, Tifi no'mo Kilais kako tohino kengo kengo mahwosi kako yofe engo manefoho. Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Sikuno ntisomo imo'noneto. Oso sikuno homo somo peho peho imo'noneto. ¹²Oseso Anitu hofikimo utihwamento, Ngko olo hungkuno selalokwe loso sekwoe sikuno lomne'no moselalokuyohono. O'o, a'amu tifi imo'nifijo osomne'no lalokweno. Ose lutihwamentisofoho. A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohofoho sohwa hofiko olo hungkuno loso sekune'no mti'mokumentohofofoho. Oseso olohonta a'amu Anituye hungkuno wopingo selimentohofoso oso hungkuno hiso selimentohofofoho. Anitu kakoe Towahuno Wopingo ahwomo mta'ni uhwojahoningki oso Towahuno huhwo sohwo kakoe yokumpohn'nyoso oso a'amu somo uyahoningki hofiko oso hungkuno hiso selimentohofofoho. I a'amu ahwomomjoso hofiko Anituye hungkuno hwapingo ne so'no wotipemantifi'no yalokwofo. Neso hofiko huno muyofoho.

Nakwo kiho'maso'nji humayo'ne Anitu nakumo joho nelalofoho.

¹³Oseso sekwo sekwoe hunoso nto'no ikwesyafisyikuji nto'no fohontohumamno. Yo'mayo yahino wonyoso ikutoho. O'o, sekwo Jisas Kilais kako utihwa'nyopo asomo pihwosi kako sekumo yo'mayo wopingoso sejapone so'no huno syafisyikuji nto'no fesyohumamno. ¹⁴Hohonta sekwo Anitumne'no huno ito'no maseyo sohonta sekwoe simehoso kako wonyo umo lonte osomo sekwo iningkamotofofoho. I oso hiso apa'no ikutoho. O'o, sekwo Anituye mehomi soku, sekwo kakoe hungkunomnohini finingkamno. ¹⁵Anitu kako kakoe mehomi imo'nyo'ne sehwasopo'mentiso sohwo kako wonyo ane humaso so'no sekwo hoku Anitu pa'nyo honingkano wonyo'maso hmmo'nimno. Oso'no nakwo yo'mayo iwo'ningkuhwoneso honingkano wonyo'maso uyano.

so'no huno mosyafisiyo'njo yontifi sekwo nom'ne a'amu somo simeho uyalokwofo. Oso sekwo simeho ne'njo uyo hiso mango mta'nnohini likutoho. O'o, sekwo nom'ne a'amu somo simeho ne'njo uyo so'no syoho yokumpohn'nyo fiyimno. ²³ Sekwoe songo humayo yahinoso songofoho. Oso songo humalofo hiso seningkwowho'ya'u mta'ango'maho. O'o, Anitu engolopohamo songo humaso sohunta'angofoho. Nangingkwowho ya'u siko nakumo songo humayo nejapiwo'ningkisiyoso moi'wo umo'nimontonoho. Olo nom'ne songo humayo songo loso Anituye hungkuno ne mta'angofoho. Kilais Anituye hungkuno sohwo songo ne'no humayo'neso hwapingo hweho. ²⁴ A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohoho sohwa ole mti'mokumentohofi,

Nakwo hwe moya'mi olo hwaho lopo humalohwone hn'nwi hoja pa'nyo'nwoho.

Yo'mayo yofe engo, ou, ho'yanggo engo mentaneso hoja pa'nyoso silifiyo lonto yofoho iwo'ningkisofoho.

²⁵ I oso'no nakwoe Hwe Engo sohwoe hungkuno engolopohamo ne'no nowentihwonefoho.

Ose limentohofofoho. Oso hungkuno wopingo hiso hofiko sekune'no selimentohofofoho.

Nakwoe Hwe Engo Jisas sohwo kako engkwosaho fompokumo miyo'njo ne'no wontnnawo'ningkiso pa'nyo hweho.

2 ¹ Sekwo yo'mayo yahino wonyoso foho'naopmno. Hwasyo hungkuno so'nji hungkuno mango'nohinojo so'nji foho'naopmno. A'amu ho'yanggo engo'njo somne'no simeho tohino semnyoso foho'naopmno. U nom'ne a'amu somne'no sitofo ujoso foho'naopmno. ² Nakwo huno nayohoho. Mehomi we'eso hofiko amno wonantifi humotaho'nohini liwo'ningkohofofoho. Oso pa'nyoso sekwo Anituye hungkuno ne somne'no humotaho filimno. Oso hungkuno hiso sekwoe huyo'mangomnefoho. Oso hungkuno amno pa'nyoso sikuno huhwo huhwi noningkuji yokumpohn'nyo nito'ningkuji Anitu'nji wopingo wohumantifeho. ³ Anitu kakoe yahino wopingo setihwamaso so'no sekwo iningkawentifi oso homo somne'no huno syafisyontifi oso yahino me'wampe'njofoho lalokwofo.

⁴ Sekwo Jisas Kilais songo ne'no humawo'ningkiso sohomo u'mapmno. Kako engkwosaho fompokumo miyo'njo engolopohamo ne'no wontnnawowo'ningkiso pa'nyo hweho. A'amu hwahoponjoso hofiko oso engkwosahoso nakwolaho lontifi wae yao'mentohofofoho. I oso engkwosaho homo somo Anitu kako nohwosopento yofe engo mulimentisofoho. ⁵ Sekwo hoku anggo yokino fompokumo miyo'njo ne'no wontnnawowo'ningkiso pa'nyo soku Jisas Kilaisimo nu'mafikujo'no Jisas kakoe anggo ne wasemokumontonoho. Oso anggo homo somo kakoe

maseyo kuyoho. I olohonta kako sekumo wopingo seloho'mentiso so'no huno seyahoningki sekwo simeho ne'njo uyalokwofo.

Nakwo Anituye syoho ulohofiyo umo'nano.

¹¹Nje a'amu soku sekwo olo hwaho lopo kihn'nawo'nnyo kuyoho. Sekwoe hwaho neso olopo mauyoho. Ahomomo weho. Oso'no ngko olo hungkunolo waselimonne'no yohono. Sekwo yo'mayo hwahoponjo yahino so'nji sekwoe yo'mayo wonyoso simeho umo lonte so'ntnne'no hohujo fikinjaopmno. Oso yahino wonyo sohwo kako nakwoe huyo'mango nonto wonyo namokonoho likuji hohujo fikinjaopmno. ¹²Sekwo a'amu Anituye hungkunomo iningkawowo'ningkohoho soku sekwo a'amu Anituye hungkunomo hwotoho fewo'ningkohoho so'nji ajwopo nohumafikuji sekwo honingkano wonyo ane hano nto'no fiwanimno. Sekwo a'amu Anituye honingkanomo iningkawowo'ningkohoho so'no hofiko sekumo sitofo seliwo'ningkohoho oso a'amuso hofiko ikinjaofitifi sekwoe syoho wopingo somo sehonontifi oso sikuno Anitu kako hungkuno ikwolofone'ne poso sohonta hofiko Anitu kakoe yofe noho'nomapitnnefoho.

¹³Sekwo Anitumne'no huno nto'no syafisyikuji'manji olo hwaho lophonjo hwe engo yofe hwofilo'nnyo sohwo hwaho lopo sekumo semokosyohumawo'ningkiso sohwoe hungkunomo tifi finingkamno. Anitu kako sekumo hofikoe sifilaku'nyo'mo sehumaji'mentiso so'no sekwo kakoe hungkuno somo haloho popmno. ¹⁴Oso hwe yofe engo hwofilo'nnyo huhwo sohwo nom'ne a'amu yofe engo'njo sohwo enjwa'mo humalofo. Oso huhwafe hungkunomo tifi finingkamno. Hwe yofe engo'njo sohwo hofiko hofikoe syoho ulohofiyo sohwo hofiko a'amufe yahino wonyo somne'no tohino uyo'ne uhwajikuji nom'ne a'amuso hofiko hwe engo sohwoe hungkunomo haloho pewo'ningkohoho osohwafe yofeso woho'nomantifeho. ¹⁵Anitu kako olo so'no umo'ningkohoho. Sekwoe yahino wopingo'nohini yahoningkuji a'amu hofiko Anituye syoho wopingo somne'no sitofo liwo'ningkohoho sofe huno wonyo syafisiwo'ningkohoho somo sekwoe yahino wopingoso hofikoe mangomo mampi'nyo umokumontonoho. ¹⁶Sekwo oso honingkano hungkuno Mouses sejapmmentiso somta'ni Anitu isihutofosema'mentisofoho. I oso'no sekwo honingkano wonyoso nihu'no mifitnnehofo. Sekwo ole likutoho. Ngko Anituye a'amu ne nto imo'nimaleno. Oso'no ngko honingkano wonyo i'meso tohino moma'mnehono. Ose likutoho. O'o, sekwo oso yo'mayo hungkuno homo somo hohujo ikinjaofikuji sekwo Anituye syoho oso'nohini ulohofiyimno. ¹⁷Sekwo nom'ne a'amufe yofeso monje isyikutoho. O'o, sekwo hofikoe yofeso foho'nomapmno. I Anituye a'amu ne somne'no simeho uyikuji hofikimo wopingo'nohini ulohopmno. Sekwo Anituye hungkunomo haloho pekuji kakoe yofe foho'nomapmno. Hwe yofe engo hwaho mokosyohumayo huhwoe yofeso foho'nomapmno.

Jisas Kilaisiye hwotohomo inimokoho'nawehwasi tohino womano.

¹⁸ Sekwo syoho ulohofiyo soku, sekwo sekwoe hwe engo nosekokosyohumawo'ningkohoho sofe hungkunomo haloho popmno. Hofikoe hungkuno homo somo haloho pekuji hungkuno homo somo sekwo enjwa'mo fosyohumamno. Hwe engo wopingo selohofiwo'ningkohoho somnohini'maho. O'o, hwe engo wonyo selohofiwo'ningkiso sohwoe hungkunomo enjwa'mo fosyohumamno. ¹⁹ Sekwo Anitune'no honingkano wopingo'nohini ikujo'no sekwoe hwe engo nosekokosyohumawo'ningkohofoso hofiko tohino siki sejapikujo'no sekwo Anitumne'no yokumpohn'nyo ne'no lohofikujo'no Anitu kakoe simaho wopingo umo'nimontonoho. ²⁰ Sekwo honingkano wonyo imofikujo'no hofiko tohino sejapikujo'no sekwo timo'nohini uhwontohumentaningkuji Anitu kako sekune'no hitoho mulofe'njo umontonoho. I oso'no sekwo honingkano wonyo ane wopingo'nohini yontaningkuji hofiko sekumo tohino siki sejapikujo'no sekwo timo'nohini uhwontohumentaningkuji Anitu kako sekumo wopingo waseloho'montonoho. ²¹ Hwapingoso oso tohino siki mayo yahino homo somo iningkayo'ne Anitu kako sehwasopo'mentisofoho. Kilais kako sekwoe wonyomne'no tohino ma'mentiso sohonta kako tohino siki mayo'ne yahinoso hofiy'o'no setihwamentisofoho. Kakoe hwotohomo finingkamno. ²² Jisas kako honingkano wonyoso nihu'no mimmentisofoho. Kakoe mango mta'ni hwasyo hungkunoso maho'nimmentisofoho. ²³ Hofiko kakimo sifajo ko ulahoningkofi kako hofikimo sifajo aku mulimmentisofoho. Hofiko tohino ko uyahoningkofi kako ole mujofoho. Hwangku ngko tohino mikunimposo wosejapmmonnoho. Ose mujofoho. O'o, Jisas kako Anitu a'amufe yahino somne'no yano nto'no ulofiwo'ningkiso sohwoe ahomo yo'mayo hiso ho'nahinonto kako Anitu ufo'mayo'ne hontohumamentisofoho. ²⁴ Jisas kako kakoe a'apaho wopingo somo nakwoe wonyo hungkunoso kotosahoningki kako iyo hwojiyafiku'nnyo somo pe'nimentisofoho. Oso hopo sopo nope'nonto oso yahino wonyo nakumo yokumpohn'nyo nemokosyohumamojo somta'ni wopingomnohini uningkowantanoho. Jisas nakwoe wonyomne'no tohino mikunimposo ma'mentiso so'no kako sekumo wopingo semokumentisofoho. ²⁵ Hohonta sekwo yahu *sipsip* pa'nyo honingkano hwasyomo uhwasopentifi we'mo imo'naofamentohofofoho. I olohonta Kilais sekwoe huyo'mango semokosyohumawo'ningkiso sohwo kako asomo nosetimahoningki sekwo kakimo yahu *sipsip* pa'nyo soku iningkowalokwofo.

Hwe moya'misiyoswafe hungkunofoho.

3 ¹ A'amu nom'ni hwamne'no syoho ulohofiyo'ningkohoho sohwa kakwo'yohumo enjwa'mo humawo'ningkohoho oso pa'nyoso

sekwo moya'mi hwehwanjo sofasi sekwoe hwehwafe hungkunomo enjwa'mo fesyohumamno. I hwehwo huhwo sohwa hofiko Anituye hungkunomo tifi miningkayo'njo ikujo'no sekwo hofikimo hungkuno pi'ningo lutihwafikutoho. O'o, hofiko sekwoe yahino wopingo somo sehoningkuji wopingofoho hningkuji hofiko huhwa sekwoe Anitumo tifi woseningkapife. ² Sekwoe hwehwo sohwa ole wolantifeho, Nje ape kako Anituye hungkunomo tifi iningkawowo'ningkisosi kako yahino wopingo'nohini yontesi nje hungkunomo haloho nipewo'ningkisiyoho. Oso'no ngko huhwo'ni Anituye hungkunomo tifi uningkamo. Hofiko sekwoe honingkano wopingo somo sehoningkuji ose wohnnantifeho. ³ Moya'mi sofasi sekwo sekwoe a'apaho somne'no a'amuso wonahonife likuji wokoso yo'mayo yo'mayo manji'mofo songo oso ikuji mijiyomjo oso yo'mayo so'no huno pi'ningo syafihu'ningkutoho. ⁴ O'o, sekwoe simeho ajwom'mo oso wokoso wonyoangkafoso fotofahinimno. Oso simehomjo wokoso hiso olenoho. Sekwo nom'ne a'amu somne'no yoka hungkuno simeho tohino masemnyo'njo sekwoe simeho wopingo'nji fesyohumamno. Oso wokoso hiso muyonimofe'njo ne'no foto'naweho. Oso wokoso homo somo Anitu kako nokohoningkuhwosi kakoe simeho wopingo umo'nimontonoho. ⁵ Hohonta moya'mi sofa hofiko Anitumo simeho hi'ntnnono umotofo sofa hofiko oso simeho'mjo wokoso hiso foto'nimentohofofoho. Oso wokoso hiso nofoto'nontifi hofikoe hwehwafe hungkunomo enjwa'mo humamentohofofoho. ⁶ Apilohamiye ape Sola, kako ose imojiyoho. Sola kako Apilohamiye hungkunomo tifi iningkawento nje hwe engo hwosoho ulimentisofoho. U sekwo oso Solafe yahino somo tifi iningkafijo'manji sekwo yo'mayo hungkuno sekwoe hwehwo sohwa selifijo so'no iyoho masenonehoho. Oso'no sekwo Solafe mehomi umo'nantifeho.

⁷ Sekwo hwe ape'njo sohwasu sekwo huno wopingo tipemafikuji sekwoe ape sofani hofiyo'no fesyohumamno. Sekwoe yokumpohn'nyo sekwoe moya'mi sofafe yokumpohn'nyo somo yakolo'nnyo hwasoho. Oso'no sekwo hofikine'no syafisyikuji ufo'mapmno. Oso hwoya'mi hofu sofamo Anitu kako hofikimo wopingo uloho'mentiso so'no hofiko sekwo'nji songo ne'no humantokutnnefoho. U sekwo oso hwoya'mi sofamo wopingo ulohofikujo'no sekwo Anitumo yo'mayo so'no jomo ujoso yo'mayo wonyoso sekwoe mampaho Anitumo jomo ujo somo maseholohofonehoho. O'o, kako wosepa'nimontonoho.

Nakwo simeho afa iningkohwasu wohumano.

⁸ Olo hungkuno losojwaofoneso ngko sekwo a'amu hopi'nonohinokune'no waselimonne'no yohono. Sekwo simeho afa iningkuji nom'ne a'amu somo simeho uyimno. Sekwo sening kwa'wehwosamne'no hitoho selofiwo'ningkiso pa'nyoso sekwo

a'amu hopi'nonohino somne'no hitoho selofihwoso'no wopingo ulohopmno. Yokumpohn'nyo yahinoso foho'naopmno. ⁹U, a'amu sekumo wonyo selohofikujono u sekwo hofikimo aku uyo'eno. Hofiko sitofo selikujono sekwo sitofo aku nulikutoho. O'o, sekwo Mpohumo oso a'amu homo somo simeho pompengo umofone isamoyoka ulimno. Sekwo ose ikujono Anitu kako wopingo waseloho'montonoho.

¹⁰A'amu fihwo kako Anituye hungkuno fehohnjo mti'mokumentiso sohwo ole mti'mokumento,

U a'amu kako ngko simeho wopingo'nji wohumamo lihwosi'manji kako hungkuno wonyo'nji hwasyo hungkuno'nji malonehoho.

¹¹Kako yahino wonyo somo hohujo ikinjaofihwosi kako yahino wopingo'nohini uyono.

Kako simeho pompenjiyo so'no syoho ihwosi oso yahino wopingo hiso notipemahwosi oso yahino homo somo tifi uningkaweno.

¹²Anitu kako kakoe a'amu yahino wopingo'njo somo uhwoniwo'ningkisofoho.

Oseso Anitu kako sikuno engolopohamo hofiko jomo uliwo'ningkohoho somo haloho pewo'ningkiso hweho.

Oseso Anitu kako a'amu hofiko wonyo iwo'ningkohoho somo uhwononto kako hofikine'no simeho tohino umningkuhwoso'no kako tohino uyo'ne hweho.

Ose mti'mokumentisofoho.

Nakwoe yahino wopingo iwo'ningkuhwone somne'no tohino mayoso wopingofoho.

¹³U sekwo honingkano wopingomo wowano likuji yokumpohn'nyo yoho'nifijoso wonyo tihwo wasemokumontolo. O'o, awonoho. ¹⁴I oso'no sekwoe yahino wopingo somne'no tohino mafikuji u sekwo simonyo engo fiyimno. I oso'no sekwo sekwoe yahino wopingo somo iningkowentankinguji hofiko nosehoningkuji hofikoe yahino wonyo so'nji sekumo iyoho wesemofano likuji selohofikujono sekwo iyoho seningkuhwoloho. Huno pi'ningo seyihwoloho. ¹⁵O'o, awonoho. I Kilais kako jije Hwe Engo imokohojo'no kako'nohini wokumokosyohumano. I oso'no a'amu hofiko sekumo ole woselohonantifeho. Sekwo yo'mayo wopingoso womano lontifi hontohumalofoso peho'neto. Ose selohoningkujo'no sekwo hofikimo hungkuno asomo komo'no ujo'neso sekwo nto'no fesyohumamno. Hungkuno hiso hofikimo hofiyo'no filutihwamno. Sekwo hofikoe hunomo monje isyikutoho. ¹⁶U sekwo yo'mayo iwo'ningkohoho so'no sekwoe simeho sohwo wonyo hwosoho makijo'njo yoso'manji a'amuso hofiko sekwo Kilaisimo iningkowalokwofo so'no sitofo selikujono hwangku sohonta hofiko hwasyo hungkuno sejo so'no wonimango engo unimontonoho. ¹⁷U nakwoe yahino wopingo

iwo'ningkuhwone somne'no Anitu ole lososo tohino womapife lososo tohino mayoso wopingofoho. U yo'mayo yahino wonyo somne'no nakwo tohino manoho lihwasi miyanehwono. Oso hiso nihu'no wonyofoho.

Kilais kako nakwoe wonyo wae yaofone pe'nimentisofoho.

¹⁸I nakwoe Hwe Engo Kilais kako wonyo nihu'no ane sohwo kako Anituye pone'no upenemotasimo lonto nakwoe wonyo'mne'no sikuno anga'nohino somo tohino manto poyo pe'nimentisofoho. Hwe wopingo'nohino sohwo nakwo wonyo hn'nimo nayohope sohwo pe'ningkahoningki kakoe huyo'mango sohwo apa'no songo likafonto kako songo humaho. ¹⁹Kako nope'nonto kakoe huyo'mangoso tikanomo nowento kako a'amu poyo nto pe'nimentohofu osomo kakoe hungkuno wopingo lutihwamentisofoho. ²⁰Oso a'amu hiso hofiko Niwa nohumentaningki hofiko Anituye hungkunomo hwotoho hmotofofoho. Oso'no Anitu kako hofikoe yahino wonyo somne'no tohino komo'no umentiso'maho. O'o, Anitu kako hofikoe honingkano wonyoso noho'naofikuji ngkimo simeho wontopantifitikenonto hontohumamentisofoho. Oso hohosohonta Niwa kako yofayokino nomti'mokonto oso yofayokino homo somo a'amu aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sihune'nohino humamentohofofoho. Anitu mijopo mta'ni songo nohumentaningkofi asomo utima'mentisofoho. Mijomo mape'nimmentohofofoho. ²¹Oso mijo hiso mijo kiyomayo huyo'mango pa'nyofoho. Niwa'montohwamo Anitu mijo mta'ni songo nohumentaningkofi asomo utima'mentisofoho. Oso mijo kiyomayo yahinoso a'apahomjo kiho wonyoso wae yaofone'maho. O'o, Anitu kako nakwoe simeho mo'mo wonyo wae yao'mentiso so'no utihwayo'nefoho. Mijo kiyomayo yahino neso olenoho. Kiko ngkimo mijo wokiyonimapife lohoji u kiko Mpohwo Anitumo ole uso, Jisas kako poyo pe'nonto apa'no songo lika'mentiso so'no ngko a'amu songo pa'nyo jije honingkano wopingomo nto'no uningkamo. Ose uso. Mijo kiyomayo yahino neso osohifoho. ²²Jisas kako ahwomomno simentisoso osopo nosonto kaningkwowho Anituye aho anga sohohtani humaho. A'amu ahwomomjo hopi'nonohino so'nji yofe engo'njo so'nji yo'mayo yo'mayo yokumpohn'nyo so'nji Jisas kakimo enjwa'mo weho.

Nakwo hwahoponjo yahinoso noho'naofihwas

Kilaisimne'no tohino womano.

4 ¹Kilais kako nakwo'nji olo hwaho lopo nohumentani kako nakwoe wonyomne'no tohino ma'mentisofoho. I oso'no nakwo yokumpohn'nyo ito'ningkuhwasi Kilais kako ma'mentiso hopa nakwo tohino womano. U a'amu fihwo kako Anituye honingkanomo ito'nohino iningkawento yahino wonyo somne'no nihu'no ngkilaho ne'no lonteso'no

nom'ne a'amu hofiko kakimo tohino uyiw'o'ningkohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwo kako honingkano wonyo somo nihu'nahone hohujo nto ikinjao'maho. Honingkano wonyo hiso oso hwe sohomo apa'no momokosyohumanehoho. ²Oseso sekwo olo hwaho lopo nohumafikuji yo'mayo wonyo sekwoe simeho umo lonto a'amu yonte hopa somo iningkakutoho. O'o, sekwo yo'mayo yahino Anitu kakoe simeho wopingo umokiyo'ne somnohini fiyimno. ³A'amu Anituye hungkunomo hwotoho fewo'ningkohofo sofe yahino pa'nyoso sekwo hohonta imotofofoho. Hofikoe yahino hiso olenoho. Apohufo, yo'mayo wonyo somne'no simeho fefoyo, mijo yokumpohn'nyo nontifi nilohofo, wosopayo engo ne'no niwo'nontifi siki humawo'nyo, mijo yokumpohn'nyo ne'no niwo'nontifi fonifonyo yahino yontifi Anituye hungkunomo hwotoho fewo'nyo, hwahoponjo anitu hwasyo hwoso sohomo hwomtame ulohofontifi kakoe yofe ho'nomayo oso yo'mayo yahino wonyo hiso'no sekwo hi semo'ningkahoningki imotofofoho. ⁴Olohonta sekwo oso yahino wonyo somne'no hohujo ikinjaofontifi oso yahino wonyo homo somo sekwo hofiko'nji apa'no miyalokuyohofo. Oso'no hofiko nosehonontifi yomo yontifi sitofo selalokwofo. ⁵Hwangku sohonta Anitu oso a'amu hisomo hofikoe yahino wonyo homo somne'no hungkuno ikwolofone hohwafo sopo humafikuji osopo Anitu'nji hofikoe hungkunoso ikwolopitnnefoho. Anitu kako oso a'amu songo humalohwone hn'nnonji poyo pe'nimentohofo sofe yahino wonyo somne'no yano ilofonehwajiyoneho. ⁶Hohonta Kilais kako a'amu poyo nto pe'nimentohofo sofepono nowento kakoe hungkuno wopingoso uyimentisofoho. Oso a'amu hiso hofiko nakwoe hwaho lopo nohumantifi honingkano wonyo somo iningkawentifi a'amu hopi'nonohinoso pe'niwo'ningkohofo hopaso pe'nimentohofofoho. Kilais a'amu homo somo u'manto hofikoe huyo'mango Anitu'nji humafitnne'ento kakoe hungkuno wopingoso ulimentisofoho.

**Syoho ulohofiyiyo wopingo sohwo Anituye
pompenjiyoso yano ulofiyonefoho.**

⁷Olo hwaho lophonjo yo'mayo hopi'nonohinoso moi'wo umo'nimonto yalofoho. Oso'no sekwo yo'mayo wonyo somo monje yasyikuji huno nto'no syafisyikuji ehohosasesyihwoso'no sekwo yo'mayo so'no Mpohumo jomo uliwo'ningkuno. ⁸Oso'no nakwo olohonta nohumentaningkuhwoni yahino anga'nohino nom'ne somo yakolo'nnyoso olenoho. A'amu nom'ne somne'no huno syafisyikuji simeho uyimno. Sekwo simeho uyikujo'no hofikoe yahino wonyoso sekumo selohofikujo'no manji oso wonyo homo somo sekwo sekwoe hohujopo meho'naopmno. ⁹A'amu nom'neso hofiko sekumo se'mafikujo'no sekwo hofikimo hofiyiyo ulohopmno. Oso syoho nom'ne a'amu somo wopingo ulohofo so'no iyoho seningkuhwaloho.

o'o, simeho wopingo'njo fiyimno. ¹⁰ Sekwo a'amu anga'no anga'nohino sokumo Anitu kako syoho wopingoso sejapmmmentisofoho. Oso'no sekwo Anituye yokumpohn'nyoso nomafikuji nom'ne a'amu somo ufo'mapmno. Sekwo ose ikujo'no Anituye syoho ulohofiyi wopingo soku sekwo Anituye yahino wopingoso yano ulofiyalokwofo. ¹¹ Hwe fihumo Anitu kakoe hungkuno lutihwayo'ne syoho uyo so'manji kako wolutihwano. Anitu kako a'amu nom'nehumo a'amumo fo'mayo'ne syoho uyoso'manji Anitu kakoe yokumpohn'nyo'nji oso hwe huhwo sohwo kako hofiyi ufo'mano. Sekwo ose ikujo'no a'amu hofiko nosehoningkuji ole wolantifeho, Jisas Kilaisiye a'amuso wopingo'nohini iwo'ningkohofofoho. Ose likuji hofiko Anituye yofe engo woho'nomantifeho. Kakoe yofe engo so'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji ne'no nowentihwonefoho.

**Hofiko Kilaisimo wonyo uloho'mtohofo hopaso
nakumo wonyo ose'nohini wonelohofantifeho.**

¹² Nje a'amu soku yo'mayo tango toho pa'nyoso sekumo wosema'monte'no yalofoho. Sekwo nom'ne tango ne'makwoho likuji yomo ikutoho. O'o, yokumpohn'nyo foyohumamno. ¹³ Yo'mayo tango se'malokunjo so'no sekwo simonyo fiyimno. Hwapingoso oso wonyo sekumo selohofalokwofoso Kilais huhumo uloho'mentohofofoho. Oso'no Kilais kako asomo poso sohonta kakoe yofe engo'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji utihwa'nyopo i'mofapihwoso'no sekwo simonyo engo ikuji simeho wopingo'nji wohumantifeho. ¹⁴ Sekwo Jisas Kilaisiye yofe aho yokumpohn'nyo kemokosyohumalofo so'no a'amu nom'neso hofiko sekumo sitofo selikujo'no'manji sekwo simonyo engo fiyimno. Hwapingoso Anituye Towahuno yokumpohn'nyo hwofilo'nnyo sohwo sekwo'nji humaho. ¹⁵ A'amu fihwo kako sekwo'njo ajwo somo humaso sohwo kako a'amu fonjasiyo, yo'mayo yo'mayo hufo, yo'mayo yahino wonyo iyo, a'amufe foyohumayo somo wonyo imokiyo, oso a'amu huhwo sohwo kako sekwo'nji mohumanehoho. O'o, oso yahino wonyo hopi'nono sekwo'njopo wojo so'no tohino malokwofo so'no nakwo mupo'nanehwono. O'o, sekwo oso yahino wonyo somne'no nihu'no ikutoho. ¹⁶ U hwe fihwo kako Jisas Kilaisiye yofe so'no kako tohino tipemaso'manji wonimango munonehoho. O'o, awonoho. U sekwo a'amu Kilais we'e imo'nimentohofoho so'no sekwo kakine'no isamayoka ulikuji Anitu kakoe yofe foho'nomapmno.

¹⁷ Oso sikuno a'amufe yahino somne'no tohino mayoso nto i'mofapohoho. Nakwo Anituye mehomi ne hn'nimo tohinoso kaki'no wone'ma'montonoho. I nakumo oso tohino hiso simo'mo ne'maso'manji a'amu Anituye hungkunomo haloho mapewo'ningkiyohofoso Anitu kako tifi no'mo tohino mikunimposo uyonefoho. ¹⁸ A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohofoho sohwa ole mti'mokumentohofi,

A'amu Anituye hungkunomne'no wopingo'nohino yiwo'ningkiso sohwo kako Anitu'nji engolopohamo wonyoangkafopo humayo'ne oso hwe sohwo ito'no fosyohumayo'ne olohonta yo'mayo tohinoso malofoho.

I ose'manji a'amu Anituye hungkunomo hwotoho fewo'ningkohofoso tifi no'mo peho tohino mapitnneto.

Ose mti'mokumentohofofoho. ¹⁹Anitu kako a'amu fihumo tango u'mano loso'manji oso a'amu huhwo sohwo kako honingkanu wopingo'nohini ihwosi kako Anitu kakimo umti'mokumentisoso oso hwoe ahomo wohumano. Anitu kako sekumo asomo wosetima'monnoho selimentiso so'no syafisyikui hunoso ole waseyono. Anitu kako hungkuno selimentisoso ne umo'nimontonoho. Huno ose waseyono.

**Sekwo hwe engo sohwasu Anituye yahu *sipsip*
somo nto'no mokosyohumamno.**

5 ¹Sekwo hwe engo sohwasimo, ngko hungkuno ole waselimne'no yohono. Ngko huhwo'ni hwe engo hwo'nyoho. Oseso ngko nje timo so'nji Kilais kako tohino engo nomanto pe'ningkahoningki uhwonimentohefoho. Jisas Kilais asomo poso sohonta yo'mayo wonyoangkafo ne'masoso ngko huhwo'nnonji womantanoho. Oseso ngko olo syoho loso sekwo hwe engo sohwasu ahopo wohu'meesehumonne'no yohono. ²Sekwo Anituye a'amu ne yahu *sipsip* pa'nyoso hofiko sekwoe ahomo humalofo somo nto'no mokosyohumamno. Olo syoho Anitu kako sejapmmaso loso'no sekwo simeho semo'ningkuhwoso'no hofiyo'no fiyimno. Olo syoho hiloso sekwo hamniyoho mayo'ne'nohini ikutoho. O'o, sekwo Anitumne'no syafisyikui syoho yokumpohn'nyo fiyimno. ³Oso a'amu Anitu kako sekwoe ahopo sehumaji'mentiso somo sekwo hofikoe hwe engo sohwasu hofikimo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumafikui yoka ulikutoho. O'o, hofiko sekwoe humayo somo sekwoe syoho wopingo somo sehoningkui hofiko oso sekwoe yahino wopingo homo somo hofiko tifi woseningkopantifeho. ⁴Sekwo ose ikujo'ne'manji Anituye yahu *sipsip* somo mokosyohumayo kakwo'yohwo ne sohwo oso yahu *sipsip* somo woma'mo lihwosi utihwa'nyopo asomo poso sohonta Anitu kako sekumo yo'mayo wonyoangkafoso sejapososo engolopohamo ne'no nowentihwonefoho.

**Nakwoe hunoso nto'no syofisyihwasu nakwoe yofeso monje
ehiningkuhwasi nom'ne a'amu somne'no hwahopo wopowano.**

⁵Oso'no sekwo hwe songo sohwanononji sekwoe hwe engo sohwasu hungkunomo enjwa'mo pahumno. Oso'nji sekwo a'amu hopi'nonohino soku Anituye a'amu ne somne'no hwahopo pawomno. Ufo'ma'nimno. Anituye hungkunoso ole nelalofi, Anitu kako a'amu

kakoe hungkunomo hwotoho fifijo somo kako hofikimo ilojaofihwosi ngkilaho ulimontonoho. I oso'no a'amu hofiko nom'ne a'amu somne'no hwahopo pawowo'ningkohoho somo Anitu kako hofikimo wopingo ulohofiwo'ningkiso hweho.

⁶Oso'no sekwo sekwoe simeho sohwo yo'mayo wonyo umo lonto iwo'ningkiso monje feehumno. Monje yasyikui sekwo Anituye aho yokumpohn'nyo somo enjwa'mo foyohumamno. Anitu kakoe sikuno jije yofe woho'nokuma'mo lihwosi ou, kako jije yofe ho'nokumayoso hoponoho. ⁷Yo'mayo tango sekumo se'masoso sekwo Anitu sekumo hofiyono semokosyohumaso sohwoe ahopo foho'nahumno.

⁸Sekwo nto'no humafikui Seten sekwoe mango sohune'no i'waho nto'no fiyimno. Seten kako sikisiwojo pa'nyo sohwo hano utihwa'nyopo emoyonto houhouyo engo lonto a'amumo wonyo umokumonto iwo'ningkiso hweho. ⁹Sekwo Anitumo simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyikui yokumpohn'nyo lohofikui Setenimo mjiyohotofapmno. Sekwo huno seyohoho. Anituye a'amu ango'meemjo humalofoso hofiko oso tango sekwo malokwofo hopaso malokwofo.

¹⁰Anitu kako wopingo nalohofiwo'ningkiso sohwo kako sekumo Kilaisi'nji ufohi'nyo'ne sehwasopo'mentisofoho. Oso'no sekwo kakoe yofe hwofilo'nnyo so'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji ho'nomapijoso sekwo songo ne'no nohumantokutnefoho. Oseso we'enepe sekumo tango se'maso so'no Anitu kako sekumo apa'no wopingo wasemokumontonoho. Anitu kako sekumo yokumpohn'nyo lohofo'ne sesofitifihwoso'no sekwo kako'nji yokumpohn'nyo wolohofantifeho. Ikinji ikinjiyo miyofoho.

¹¹Oseso Anitu kakoe yokumpohn'nyoso moi'wo mmo'nonehoho. O'o, engolopohamo songo ne'no nowentihwonefoho. Oso hungkunoso nehopeho.

Hungkuno ae'uyofoho.

¹²Olo hungkuno tifo selalokwe upo'nalokwofo loso ngko Sailasimo ulahoningko kako mti'mokalofoho. Ngko huno ole syofisyalokweno. Sailas sohwo kako neningkwa'wehwo ne hweho. Olo iyoswo loso ngko sekwoe huno Anitu kako nakumo wopingo nalohofiwo'ningkiso so'no huno nto'no wosyafihupifeni semti'mokiyalokweno. Ngko Anitu kakoe yahino so'no huno nyahoningki sekumo yoloho selohono. Oso'no sekwo olo hungkuno hiloso nupa'ningkui aho yokumpohn'nyo fikemokosyohumamno.

¹³A'amu Mpapilounjo^a somo Anitu kako hofikimo sekwo'nji kakoe a'amu ne imo'nyo'ne sehwasopo'mentisofoho. Oso a'amu hiso hofiko

^a 5:13 Osohonta Pita Mpamilounne'no pahnnimo hungkuno Loumne'no limentisofoho. Hwapingoso a'amu Mpapilounjoso hofikoe yahino hohontajoso imotofofoho.

sekumo nakwoe a'amufo selalokwofo. Nje hwomu Mak huhwo nje a'amufo selalofoho. ¹⁴Sekwo hopi'nonohino soku sekwo nom'ne a'amu somo uhwoningkuji oso a'amu hiso'nji sekwo aho po'nimno.

Sekwo Kilaisi'nji humalofo. Oso'no sekwoe simehoso pompenjiyo'nji foyohumamno. Nje hungkuno osohohweho. Ngko Pita'ni selohono.